

EVALUAREA ON-GOING A PNDR 2014-2020 ÎN PERIOADA 2017-2020

1. Contextul studiului de evaluare

Într-o mare măsură, agricultura este dependentă de **calitatea și diversitatea resurselor de mediu** furnizate de ecosisteme. Raportul privind Evaluarea Ecosistemelor Mileniului (2005) a identificat principalele servicii de mediu furnizate de ecosisteme, precum și impactul agriculturii asupra acestora, cum ar fi fragmentarea, utilizarea terenurilor, poluarea și supraexploatarea. Pierderea biodiversității a preocupat din ce în ce mai mult dezbaterile privind politicile publice, încă de la începutul anilor 1990. Convenția de la Rio privind diversitatea biologică, din anul 1992, a fost o primă încercare de formulare a unor politici la nivel global, ca răspuns la amenințările activităților umane asupra ecosistemelor și speciilor de animale și plante. Biodiversitatea este strict legată de practicile agricole: agricultura și silvicultura au influențat și modelat ecosistemele în ultimele secole. Odată cu mecanizarea și intensificarea agriculturii și a sectorului zootehnic, dezvoltat mai recent, echilibrul între agricultură și biodiversitate a fost perturbat, iar ecosistemele, în ansamblul lor (ex. zonele umede), și speciile (ex. polenizatorii) au fost expuse riscului de declin și colaps. Din acest motiv, începând cu anul 1992, conservarea biodiversității a devenit o prioritate a Politicii Agricole Comune (PAC). PAC 2014-2020 încurajează respectarea standardelor UE în materie de sănătate și bunăstare a oamenilor, plantelor și animalelor și impune fermierilor respectarea unui set de norme de bază, cu scopul de a limita impactul activității acestora asupra mediului (prin aplicarea cerințelor de reglementare în materie de gestionare și a bunelor condiții agricole și de mediu).

Schimbările climatice (SC) reprezintă o provocare-cheie a ultimilor 10 ani pentru politica publică la nivel mondial. Toate situațiile de urgență și amenințările de mediu observate (inundații, secetă, valuri de căldură, furtuni, presiuni asupra resurselor naturale sau extincția speciilor și apariția speciilor invazive) sunt, într-un fel sau altul, legate de schimbările climatice observate la scară mondială. Componentele de mediu sunt influențate în sens negativ de schimbările climatice, dar contribuie la atenuarea efectelor generate de acestea din urmă. Biodiversitatea, de exemplu, este direct afectată de schimbările climatice, care reprezintă o amenințare pentru conservarea sistemelor naturale, dar susține, în același timp, adaptarea la efectele acestor schimbări, prin furnizarea unei game largi de servicii ecosistemice, precum sechestrarea carbonului.

Încă din perioada de programare anterioară (2007-2013), statele membre au introdus diferite acțiuni privind mediul și schimbările climatice, în programele naționale de dezvoltare rurală. Unele dintre cele mai frecvente operațiuni finanțate au vizat domeniile precum managementul solului și al apei, energia regenerabilă, eficiența energetică, împădurirea, managementul riscurilor naturale, irigațiile, îmbunătățirea eficienței utilizării azotului și a gestionării gunoierului de grajd, precum și gestionarea pășunilor permanente și protejarea speciilor. Cadrul de reglementare 2014-2020 a extins posibilitățile oferite statelor membre de a sprijini operațiuni privind schimbările climatice într-o gamă largă de măsuri de dezvoltare rurală, cum ar fi măsuri de agro-mediu și climă, măsuri de silvo-mediu, investiții în active fizice, transfer de cunoștințe și informații și măsuri privind agricultura ecologică.

În următoarea perioadă de programare, problemele legate de mediu și climă vor avea o pondere majoră în cadrul PAC, atât în ceea ce privește obiectivele, cât și alocarea financiară.

EVALUAREA ON-GOING A PNDR 2014-2020 ÎN PERIOADA 2017-2020

Domeniile de intervenție (DI) selectate de program pentru acoperirea aspectelor privind biodiversitatea și schimbările climatice sunt DI 4A, DI 4B, DI 4C, DI 5A și DI 5E. Contribuția măsurilor și a pachetelor asociate acestora la DI sunt ilustrate în tabelul următor.

Tabel 1: Contribuțiile principale și secundare ale măsurilor, sub-măsurilor și pachetelor de mediu și climă la DI

Măsuri		Sub-măsuri	Pachete	Varietă	Prioritate / DI (principal & secundar)						
Cod	Nume				4A	4B	4C	5A	5D	5E	
M.8	Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și îmbunătățirea viabilității pădurilor	8.1			X	X	X			X	
M.10	Agro-mediu și climă	10.1	P1	1.1	X	X			X		
			P2	2.1	X				X		
				2.2							
			P3	3.1	X	X				X	
				3.2							
			P4			X	X		X	X	
			P5				X	X	X		
			P6		X	X			X		
			P7		X	X					
			P8		X						
			P9	9.1	X	X				X	
				9.2	X	X				X	
P10		X	X				X				
P11	11.1	X	X				X				
	11.2	X	X				X				
M.11	Agricultură ecologică	11.1	P1		X	X	X			X	
			P2								
			P3								
			P4								
			P5								
			P6								
		11.2	P1		X	X	X				X
			P2								
			P3								
			P4								
			P5								
			P6								
M.13	Plăți pentru zone care se	13.1			X		X				
		13.2			X		X				

EVALUAREA ON-GOING A PNDR 2014-2020 ÎN PERIOADA 2017-2020

Măsuri		Sub- măsuri	Pachete	Variantă	Prioritate / DI (principal & secundar)					
Cod	Nume				4A	4B	4C	5A	5D	5E
	confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice	13.3			X		X			
M.15	Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor	15.1	P1		X					X
			P2			X		X		

Trebuie menționat faptul că și alte măsuri, pe lângă M10, M11, M13, M08 și M15, abordează obiectivele transversale de mediu și climă din PNDR, precum M1, M2, M4, M6, M7, M16, M17 și M19. Cu toate acestea, ele nu constituie scopul prezentului studiu de evaluare, întrucât contribuția lor la Prioritățile 4 și 5 este una indirectă și parțială.

2. Întrebările și logica evaluării

Potrivit aspectelor prevăzute în cadrul metodologiei de lucru agreată împreună cu Autoritatea Contractantă, Studiul de evaluare VII – „Măsurile de mediu și climă din PNDR 2014-2020” furnizează răspunsuri la patru întrebări de evaluare, analizele asociate acestora fiind dezvoltate în funcție de următoarele criterii de judecată:

1. În ce măsură a contribuit PNDR la conservarea habitatelor?

Criteriu de evaluare: Contribuția PNDR la conservarea habitatelor.

2. În ce măsură a contribuit PNDR la furnizarea serviciilor de mediu?

Criterii de evaluare:

- Contribuția PNDR privind serviciile legate de calitatea apei;
- Contribuția PNDR privind serviciile legate de calitatea solului.

3. În ce măsură a contribuit sprijinul PNDR la atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice?

Criterii de evaluare:

- Contribuția măsurilor forestiere la atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice;
- Contribuția măsurilor aplicabile pe terenurile agricole la atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

4. În ce măsură a contribuit PNDR la dezvoltarea durabilă a zonelor rurale?